

Bespreking van Kinderboekjes.

Door het verschijnen der nieuwe uitgaven voor het Kerstfeest 1909, werd mijne bespreking van eenige oude en zeer oude boekjes in No. 19 van den tienden jaargang van „Het Kind”, afgebroken en nog niet hervat. Laat ik dit thans mogen doen.

Van den Heer J. M. Bredée zijn de volgende werkjes:

„De geschiedenis van Jacob Werner”, naar Dr. C. H. v. Schubert, uit het Duitsch vertaald door P. C., vond ik nog al goed, doch op blz. 36 spreekt het negenjarig kind wel wat wijs. Er zijn nogal wat drukfoutjes in te vinden.

„Annie en Lize”, door Catharina. Hierin komen twee sterfbedden voor, en de stervenden spreken dan woorden, waartusschen de schrijfster veel puntjes of streepjes zet. Dat gaat vervelen op den duur en neemt den ernst weg. Het is een hol boekje. De komst van Lize had wat karaktervorming, wat handeling kunnen geven, maar de schrijfster laat deze gelegenheid ongebruikt voorbij gaan. Alweer treffen wij hier een aangenomen kind aan. Veel beter beviel mij:

„In het vinkennest”, door Veka, waarin wij kennis maken met een arm, doch rechtschapen schoenmaker en zijn gezin; menschen, die kwaad met goed vergelden, hun kinderen, wat ook maar zweemt naar bedelarij niet toestaan en niet bedeed willen worden; met recht fatsoenlijke armen. De plaatjes zijn ook goed. Ik beveel het werkje gaarne aan, en las het zelf met genoegen.

„Anna's verjaardagtekst”, door Corna, kan ik ook zeer aanbevelen. De lezing zal zeker velen ten zegen zijn; het is uitgegeven bij den Heer Callenbach, evenals

„Hoogmoed en Ootmoed, of twee Meisjes van de kostschool”, door E. Wetherell. De kern van dit boek is goed. De waarheid: ootmoed en schuldbesef moeten ons tot God drijven, zal nooit verouden, dit ben ik met Prof. J. J. P. Valetton, die bij dit boekje een voorrede schreef, geheel eens. Maar wat den vorm betreft kan ik het niet aanbevelen; die is onderwetsch en zeurig. Hoeveel wordt er geweend en gesnikt! Ook komt het „lieve” (my dear) er veel te veel in voor, evenals in „De Wijde, Wijde Wereld” van dezelfde schrijfster. Voorts lijkt het mij niet heel goed voor het karakter van Annie (Ootmoed), steeds tot voorbeeld gesteld te worden aan Emmy (Hoogmoed).

Nu ga ik nog eens over tot eenige antiquiteiten, thans verkrijgbaar bij de Heeren Cohen te Amsterdam.

„Een jeugdige zalige en het mosterdzaadje”, door J. de Liefde, van wiens hand ook de vier volgende boekjes zijn. Het eerste verhaal handelt over een vreeselijk lijden, zoowel lichamelijk als geestelijk, van een meisje van haar 6de tot haar 13de jaar, en haar heerlijk einde; het tweede toont met drie voorbeelden, hoe een enkele goede gedachte aanleiding kan worden tot groote werken van barmhartigheid. In

„De vergelding”, ondergaat een onbarmhartig man later zelf een onbarmhartige behandeling, waarvan de dood het gevolg is. Overigens zou ik het goed kunnen noemen.

„Luisteren” en „Een gesprek over uurwerken”. Karakterverbetering wordt door de roede verkregen en kwaad wordt met goed vergolden, in het eerste gedeelte; beter vind ik het tweede, dat leerzaam en onderhoudend is.

„De gems”, goed; een jongen wil zich voor zijn familie, die ingesneeuwd en den hongerdood nabij is, laten offeren; dit verhaal wordt gevolgd door „De hen en hare kiekens”, een schetsje, wijzend op eenige plaatsen uit den Bijbel.

„Paulus en Marcellis Bax”, vermeldend de roemrijke daden van minder bekende helden uit onze vaderlandsche geschiedenis; gevolgd door „De wijze nar”; beide verhaaltjes zijn niet kwaad.

„De vriend der jeugd”, door J. A. C. Löhr, met twee platen, maar die doet men het best er uit te scheuren, hetgeen gelukkig kan geschieden zonder het boekje te beschadigen. Dat invoegen dier plaatjes is zeker gedaan met de gedachten: „Een kinderhand

is gauw gevuld!” en „'t Oog wil toch ook wat!” Het is anders echt knoeierig: Roodkapje bij het verhaal van een kind, dat haar pop kwijt is; die arme kleine was toch niet door den wolf opgepeuzeld? en een schrikwekkende Blauwbaard bij „Perziken”. Maar och, een vergissing is mogelijk! De inhoud, schoon onderwetsch, is goed en eenvoudig, nogal kinderlijk.

„Een verrassing”, door Kloppers; klein maar goed; uitgever Bredée.

De volgende zijn van den uitgever Callenbach:

„Hoe kleine Ben bidden leerde”, door W. Riem Vis, 3de druk, is wel goed en eenvoudig geschreven. De inhoud, van het gewone genre: de woorden van een meisje treffen een verstokten zondaar, die daarna zijne moeder terugvindt.

„De hut in het bosch”, een verhaal door A. Verhorst, 3de druk, noem ik goed, meer niet. Men zal misschien zeggen: Als iets goed is, dan is dat al wat men maar wenschen kan. Doch zoo bedoel ik het niet. Als ik op mijn lijst een boekje onder de rubriek goed plaats, dan bedoel ik er mee, dat het er nog wel bij door kan en (ik zei het reeds in No. 24 van H. K. 1909) dat het m.i. zonder schade kan gebruikt worden door hen, die een zeer ruime keus wenschen en nog niet genoeg hebben aan de heel goede boekjes.

„De drie wenschen”, een vertelling door Betsy, 3de druk goed voor 12 jaar en daarboven.

„Wat Grietje van de kiekentjes leerde”, voor jonge kinderen. 4de druk. Goed. Hierin vertelt Betsy (en die vertelt altijd goed en eenvoudig) van een stouten jongen, die over den lieven Heer hoort spreken en denkt dat dit de Burgemeester is. Dat zoo iets kan voorkomen hoorde ik nog dezer dagen toen een arm, onwetend vrouwtje aan een oude zieke vrouw, die haar van den Heer had gesproken, vroeg: „O, die uit de Noordmolenstraat?” Zij bedoelde den chef van den bekenden orgelhandel, te Rotterdam.

„Ellen en haar poesje”, door Maria Laarman, uitg. Bredée, is heel goed en eenvoudig verteld, al is het thema nu niet bepaald nieuw of verheven. Ik heb er niets op aan te merken; de plaatjes zijn zeer goed, het heeft een mooi omslagje, meer aestetisch dan toepasselijk, met zijn rotsen en afgrond.

Toevallig kwam mij in handen „Het schoorsteenvegertje”, Kerstvertelling, door Henriette Wijthoff, uitg. A. de Lange, op stevig papier, met heerlijken druk, een lief plaatje en zeer goeden inhoud: Sus schaamt zich met een arm vuil jongetje naar het Kerstfeest te gaan, doch wordt door diens aardige woordjes en manieren gewonnen, ook voelt ze medelijden voor hem, en Suze is blij dat ze, daar God alle menschen, ook het schoorsteenvegertje lief heeft, ook lief was geweest voor dat kind. Het boekje spreekt van den Heer Jezus alleen als Voorbeeld.

H. C. GUNNING—DE VRIES.

(Wordt vervolgd.)

Behartigenswaardige woorden

zijn het, waarmede Kapitein Polvliet zijn even onderhoudende als leerzame schets van de militaire geschiedenis van het rampjaar 1672¹⁾ besluit, woorden, waarin hij op ernstige en welsprekende wijze de natie voorhoudt, wat er voor haar uit die geschiedenis te leeren valt, woorden dus van een uitgesproken paedagogische strekking, waarmede alle ouders hun voordeel kunnen doen. Wij meenden dan ook goed te doen er hier eenige van de meest treffende passages uit over te nemen, hopende, dat dit velen bewegen zal, zich het boekje aan te schaffen. Het kost . . . 10 cent! bij grootere getallen nog minder. Het behoort tot die aantrekkelijke serie van Volksgeschriften, die de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen door middel van den uitgever van Looy in den handel brengt.

¹⁾ „Amsterdam in 1672 in verband met onze tegenwoordige weerbaarheid”, door G. Polvliet.